

УДК: 35.075.5:005.8(477)

*Крокус Л. А., здобувач вищої освіти,
Дубель М. В., д-р філософії,
старший викладач кафедри політології та державного управління,
Донецький національний університет імені Василя Стуса*

ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ

Анотація. Дослідження присвячене розгляду використання проєктного менеджменту у публічному управлінні як інструмент підвищення ефективності регіональних ініціатив. Авторкою виділяються переваги проєктного управління над традиційним у публічній сфері на регіональному рівні.

Ключові слова: проєктний менеджмент, публічне управління, регіональний розвиток.

Вступ. Сучасний етап розвитку публічного управління в Україні характеризується зростаючими вимогами до ефективності, прозорості та результативності управлінських рішень. У цих умовах важливим завданням стає пошук і впровадження інноваційних інструментів, здатних забезпечити якісне управління регіональними процесами. Одним із таких інструментів є проєктний менеджмент, який дедалі активніше застосовується в практиці державного управління у провідних країнах світу та поступово інтегрується в українську управлінську систему.

Мета дослідження – науково-теоретичне обґрунтування та практичне визначення підходів до впровадження проєктного менеджменту в системі публічного управління на регіональному рівні, а також розроблення рекомендацій щодо вдосконалення інструментів реалізації регіональних ініціатив в умовах децентралізації та післявоєнного відновлення.

Основний текст. Проєктний менеджмент у публічному управлінні – це система методів, принципів і процедур, що сприяє ефективному плануванню, організації та реалізації управлінських рішень, спрямованих на досягнення конкретних цілей розвитку регіону. Його ключова відмінність полягає в орієнтації на кінцевий результат, чітке планування етапів реалізації та залучення різних стейкхолдерів до процесу ухвалення рішень.

Теоретична основа проєктного підходу ґрунтується на системному, процесному та результативному підходах до управління. Вони передбачають структурованість дій, визначення цілей, часових меж, обсягів ресурсів та очікуваних результатів.

Сутність проєктного менеджменту полягає у плануванні, організації, контролі та управлінні відповідних програм та проєктів розвитку, визначенні пріоритетних напрямів роботи для досягнення поставлених цілей і завдань у встановлені терміни за визначеного бюджету. Першочергово необхідно проаналізувати свої можливості і наявні ресурси для успішної організації роботи з розробки та реалізації стратегій подальшого розвитку. Така робота дає можливість чітко сформулювати базові орієнтири визначення цілей та сформулювати базові принципи організації цього процесу у публічному управлінні [1, с. 438–440].

Практичний досвід свідчить, що в системі публічного управління буває досить важко застосовувати один із підходів управління – зазвичай відбувається поєднання декількох в єдиній комплексній системі. Розуміння відмінностей у традиційних підходах щодо управління з проєктним менеджментом (управлінням) дає змогу більш якісно та ефективно використовувати можливі переваги та досягати поставленої мети. У таблиці 1 подані основні характеристики, що демонструють переваги проєктного управління в публічній сфері.

Таблиця 1 – Порівняння традиційного та проєктного управління у публічній сфері на регіональному рівні

Критерії	Традиційне управління	Проєктне управління
Орієнтація на зміни	Звичний хід дій	Визначена конкретна ціль, наявність інноваційного підходу
Гнучкість діяльності	Статичність	Динамічність
Терміни виконання	Відсутність термінів	Чітко визначені
Ступінь надійності	Відносна надійність	Передбачена надійність, аналіз потенційних ризиків
Різноманітність	Низький рівень	Високий рівень
Визначення зобов'язань	Зобов'язання визначені структурою	Розподіл обов'язків відповідно до концепції проєкту
Характер дій	Постійний, циклічний	Унікальність

Джерело: складено автором на основі [2, с. 57–59]

Варто зазначити, що важливими складниками в процесі управління та реалізації проєкту на регіональному рівні є формування концепції та планування діяльності із врахуванням пріоритетних напрямів розвитку держави. Необхідно чітко визначити початкову мету та ресурси, необхідні для її реалізації, а саме: людські, фінансові та матеріальні. До того ж на цьому етапі має бути сформоване техніко-економічне обґрунтування щодо доцільності і можливості реалізації запланованого проєкту [3].

Планування – наступний етап, на якому розробляються і ухвалюються детально обмірковані та прийнятні покрокові заходи, що сприятимуть досягненню запланованих цілей. Також на цьому етапі чітко визначаються часові межі та встановлюються терміни завершення проєкту: визначається графік проєкту, необхідні кроки (заходи), кошторисна вартість та обов'язково зазначаються можливі ризики. Формуються потреби у людських ресурсах – формується команда проєкту, створюється план комунікацій із зацікавленими сторонами тощо [4]. Отже, постають основні принципи проєктного менеджменту (управління), що охоплюють чітке визначення цілей проєкту, формування детального плану, ефективне управління ресурсами та передбачення можливих ризиків, налагодження комунікацій та моніторинг реалізації заходів проєкту.

Висновки. Для кожної країни у світі, яка прагне розвивати проєктний менеджмент у сфері публічного управління, варто досліджувати досвід та найкращі практики провідних успішних країн із метою пошуку прийнятних для своїх реалій напрацювань у визначеному напрямі. Варто зазначити, що ефективні управлінські рішення дають змогу досягати найкращих результатів у виконанні першо-

чергових завдань у соціально-економічних напрямках, навіть в умовах обмеженого фінансування та доступу до ресурсів. Сучасні реалії, на жаль, сповнені всіляких викликів, що пов'язані з політичними конфліктами, війнами, зростаючою конкуренцією між країнами та регіонами, швидким розвитком технологій, різноманітними екологічними викликами, дефіцитом ресурсів та фінансування, нестачею професійних кадрів, наслідками глобалізаційних процесів тощо. Саме в таких умовах виважений проєктний менеджмент може забезпечити послідовне, прозоре і ефективне цільове планування, фінансування та впровадження необхідних для громади і суспільства заходів та ініціатив. Публічна влада, спираючись на досвід та напрацювання провідних країн у зазначеному напрямі, може сприяти посиленню своєї інституційної спроможності та налагодженню ефективної взаємодії з громадянським суспільством, науковцями, бізнесом, іншими важливими учасниками і партнерами, та сформувати відкриту та прозору систему управління.

Список використаних джерел

1. Полбицына Л. Проблемы инновационного развития экономики города. *Україна в глобальному середовищі: нові алгоритми управління економікою*: матеріали 13 Міжнар. наук.-практ. конф., м. Чернівці, 17–19 квіт. 2002. Чернівці: Рута, 2002. С. 438–440.
2. Рач В. А., Запорожченко В. А. Роль и место управления проєктами в развитии социально-экономических систем. *Глобалізація та управління проєктами у XXI столітті*: матеріали наук.-практ. конф., м. Львів, 9–10 жовт. 2003. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2003. С. 57–59.
3. Fredriksson M., Pallas J. Public Sector Communication. 2018. DOI: 10.1002/9781119010722.iesc0141.
4. Deloitte Human Capital (HC) Trends. Government & Public Services (GPS) Industry Breakout. URL: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/us/Document_s/public-sector/us-2019-government-perspectives-humancapital-trends-report.pdf